

Aannemingsbedrijf **van der Lee** Bruchem

CO₂ Management Plan

Auteur:

Gerrit Ploeg - Aannemingsbedrijf van der Lee BV

Inhoud

1	Inleiding en verantwoording.....	3
1.1	LEESWIJZER	4
2	Beschrijving van de Organisatie	5
2.1	STATEMENT BEDRIJFSGROOTTE.....	7
2.2	PROJECT MET GUNNINGVOORDEEL	8
3	Emissie-inventaris rapport	9
3.1	VERANTWOORDELIJKE.....	9
3.2	BASISJAAR EN RAPPORTAGE.....	9
3.3	AFBAKENING.....	9
3.4	DIRECTE EN INDIRECTE GHG-EMISSIES	9
3.4.1	Berekende GHG-emissies.....	9
3.4.2	Verbranding biomassa.....	10
3.4.3	GHG-verwijderingen	10
3.4.4	Uitzonderingen.....	10
3.4.5	Belangrijkste beïnvloeders	10
3.4.6	Toekomst.....	10
3.4.7	Significante veranderingen	10
3.5	KWANTIFICERINGSMETHODEN.....	11
3.6	EMISSIEFACTOREN.....	11
3.7	ONZEKERHEDEN	11
3.8	VERIFICATIE.....	12
3.9	RAPPORTAGE VOLGENS ISO 14064-1	12
4	Energiemanagement actieplan.....	13
4.1	ENERGIEBELEID.....	15
4.1.1	Beleidsverklaring	15
4.1.2	Rechtspersoon en verantwoordelijkheden	15
4.2	DOELSTELLINGEN	16
4.3	UITVOERING	16
4.3.1	Energieaspecten.....	16
4.3.2	Referentiejaar	16
4.3.3	Doelstelling	17
4.3.4	Organisatie van de carbon footprint en de kwantitatieve scope 3 analyse	17
4.3.5	Energieverbruik Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. (scope 1 en 2).....	18
4.3.6	Energieprestatie- indicatoren.....	18
4.3.7	Energie reductiekansen.....	18
4.3.8	Reductie maatregelen.....	18
4.3.9	Monitoren en beoordelen.....	19
4.4	BORING VAN HET KWALITEITSMANAGEMENT-PLAN EN HET ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPLAN.....	19
4.4.1	Interne audits	19
4.4.2	Externe audits.....	20
4.4.3	Management review	20
4.4.4	Feedback.....	20
4.4.5	Kwaliteitsmanagement.....	20
5	Stuurcyclus CO2-Prestatieladder	22
5.1	STUURCYCLUS.....	22
6	Communicatieplan.....	23
6.1	BELANGHEBBENDEN.....	23
6.2	COMMUNICATIEDOELSTELLINGEN PER DOELGROEP.....	24
6.3	COMMUNICATIEDOELSTELLINGEN EXTERNE DOELGROEPEN	25
6.4	COMMUNICATIEMIDDELEN.....	26
6.4.1	Huidige inzet van communicatiemiddelen	27
6.4.2	Inzet van (aanvullende) communicatiemiddelen CO ₂ -prestatie	28
6.5	ORGANISATIE.....	28

1 Inleiding en verantwoording

Aannemingsbedrijf van der Lee BV levert (direct en indirect) producten en diensten aan opdrachtgevers die bij aanbestedingen gunningvoordeel hanteren aan de hand van de CO₂-Prestatieladder. Voor Aannemingsbedrijf van der Lee BV zijn deze opdrachtgevers voornamelijk de gemeenten en de waterschappen. Met deze CO₂-Prestatieladder worden leveranciers uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

1. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂ footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van het bedrijf.

2. CO₂-reductie

De ambitie van het bedrijf om de CO₂-uitstoot te verminderen.

3. Transparantie

De wijze waarop een bedrijf intern en extern communiceert over haar CO₂ footprint en reductiedoelstellingen.

4. Deelname aan initiatieven (in sector of keten) om CO₂ te reduceren

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Hoe hoger het niveau per invalshoek, hoe meer punten het bedrijf vergaart en uiteindelijk des te meer gunningvoordeel het bedrijf ontvangt. Een Certificerende Instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt de emissie-inventaris van Aannemingsbedrijf van der Lee BV over 2017 besproken. Dit rapport richt zich op invalshoek A (inzicht) en invalshoek B (CO₂-reductie) van de CO₂-Prestatieladder. De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen: de GHG-emissies. Daarnaast geeft het inzicht in de herkomst van deze emissies met een verdeling naar directe en indirecte GHG-emissies (respectievelijk scope 1 en scope 2).

De inventarisatie is een verantwoording van eis 3.A.1 van de CO₂-Prestatieladder en is uitgevoerd conform de ISO 14064-1: 2006 (E) "quantification and reporting of green house gas emissions and removals". In dit rapport wordt de CO₂-footprint gerapporteerd volgens § 7.3.1 van deze norm. In het laatste hoofdstuk is hiertoe een kruistabel opgenomen.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter onderbouwing van de eisen in de CO₂-Prestatieladder. In de volgende hoofdstukken worden verschillende eisen aan de orde gesteld. Hieronder een leeswijzer voor de eisen van de CO₂-Prestatieladder.

Hoofdstuk in dit document	Eis in de CO₂-Prestatieladder
Hoofdstuk 2: Beschrijving van de organisatie	3.A.1
Hoofdstuk 3: Emissie-inventaris rapport	3.A.1
Hoofdstuk 4: Energie- en Kwaliteitsmanagementplan	2.C.2 4.A.2
Hoofdstuk 5: Stuurcyclus	2.C.2
Hoofdstuk 6: Communicatieplan	2.C.3

2 Beschrijving van de Organisatie

Aannemingsbedrijf Van der Lee is werkzaam in de grond- weg- en waterbouw. De werkzaamheden die wij uitvoeren bestaan uit baggerwerkzaamheden, plaatsen van beschoeiingen en andere waterbouwkundige werken, maaiwerkzaamheden en onderhoudswerkzaamheden aan wegen. Onze specialiteit is het baggeren en saneren van watergangen. Wij werken veel voor waterschappen, gemeenten en andere overheden. De schaal van het werk is heel divers en loopt uiteen van poldersloten en vijvers tot havens, kanalen en rivieren.

Op het gebied van baggeren voeren wij de volgende werkzaamheden uit:

- ✓ Hydraulische baggeren door middel van kraan en boot voorzien van cutterzuiger/ pomp/ persleidingen;
- ✓ Baggeren met hydraulische graafmachines vanaf de oever;
- ✓ Vanaf het water baggeren/saneren met kraan op ponton;
- ✓ Opschonen van watergangen door inzetten van schuifboten die gewenste bodemprofiel schuiven;
- ✓ Transport van slib in vloeistofdichte vrachtwagens;
- ✓ Transport van slib d.m.v. het pompen door persleiding (hydraulisch);
- ✓ Afvoer van slib over water in beunbakken.

Al het werk voeren wij uit met grotendeels eigen materieel. Wij hebben de beschikking over o.a. jonge hydraulische graafmachines, vrachtwagens voor afvoer slib en transportmaterieel, schuifboten, tractors met kippers, pontons, klepelmaaiers, veegmachines, et cetera.

Uit ervaring weten wij hoe belangrijk het is om voorafgaand en tijdens projecten duidelijk te communiceren met alle belanghebbenden zoals omwonenden, belangengroepen, grondeigenaren, booteigenaren, weg- en vaarweggebruikers, directie enz. De kwaliteit van ons werk wordt naast een goede uitvoering bepaald door ook verantwoord om te gaan met veiligheid, gezondheid, milieu en belangen van derden. De lijnen binnen ons bedrijf zijn kort. De uitvoering werkt bijvoorbeeld mee aan de planning en de directie is bekend met toeleveranciers en onderaannemers. Met beiden bestaan al jarenlange relaties, dit geeft zekerheid zowel qua afspraken als kwaliteit. Deze korte lijnen waarborgen een grote persoonlijke betrokkenheid en effectieve werkwijze.

Locatie

Het bedrijf heeft 1 vestiging aan de Vlierdseweg 2, 5314 KD Bruchem. Deze vestiging bestaat uit 1 bedrijfsgebouw bestaande uit kantoorruimten, magazijn en een privé woongedeelte. Verder staat op de bedrijfslocatie een werkplaats en een opslagloods.

De bedrijfslocatie heeft géén aansluiting op aardgas, wel op elektriciteit. Er zijn 2 dieseltanks op de locatie. Eén tank wordt gebruikt voor verwarming van de bedrijfswoning en het

kantoor. De andere tank wordt gebruikt voor het tanken van de bedrijfsvoertuigen en mobiele machines.

Materieel

Het rijdend materieel bestaat uit:

- ✓ ±10 bedrijfsbusjes
- ✓ ±14 vrachtwagens
- ✓ ±2 eigen mobiele kranen en 4 kranen op inhuur
- ✓ ± 10 eigen rupskraan
- ✓ personenauto's
- ✓ voor zakelijk verkeer worden geen privéauto's gebruikt.

Het varend/drijvend materieel bestaat uit:

- ✓ ±15 schuifboten
- ✓ zuigers
- ✓ maaiboten
- ✓ ±amfibie kranen (drijvende kranen)
- ✓ ingehuurd duwboten
- ✓ kranen op pontons

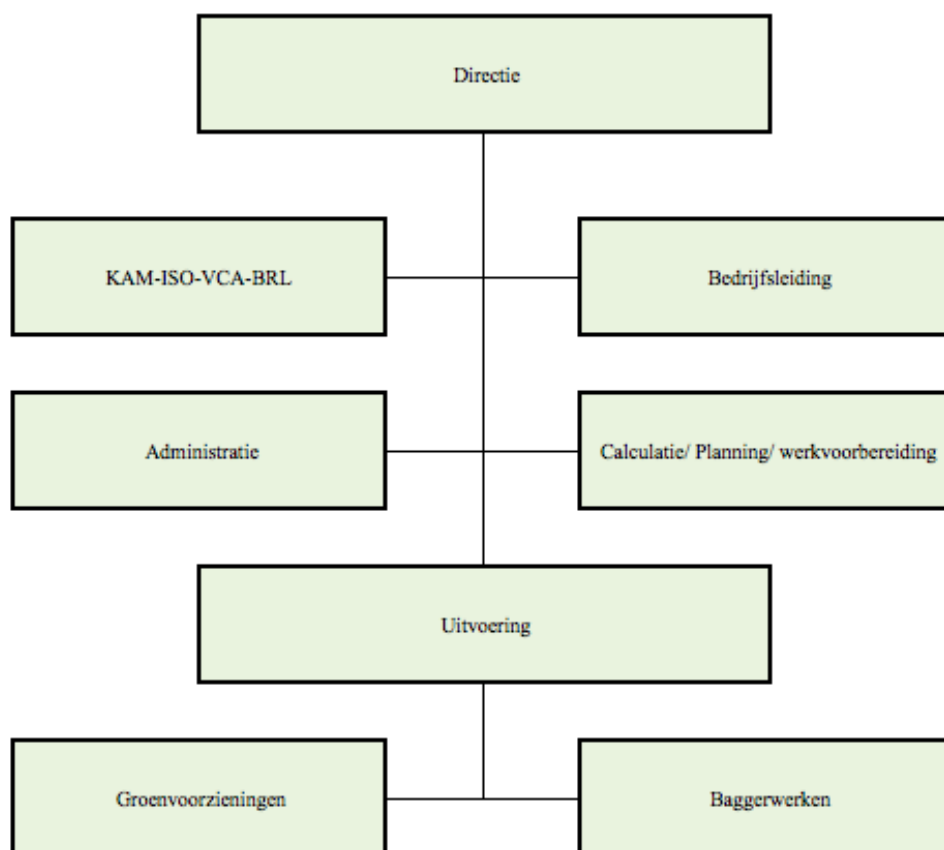
Certificaten

Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. heeft de volgende certificaten:

- ✓ ISO 9001:2015
- ✓ VCA**
- ✓ SIKB BRL 7000 protocol 7003
- ✓ Bevoegd tot het vervoeren van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke stoffen (VIHB).
- ✓ Door SBW, Aequor, VTI en Ecabo erkend Leerbedrijf.

Organogram

Bij Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. zijn per 1 januari 2012 14 medewerkers werkzaam in vaste dienst, verdeeld over de BV zoals weergegeven in Figuur 2. Daarnaast wordt gewerkt met ongeveer 20 tot 25 zzp'ers die meestal langdurig worden ingehuurd.

Figuur 1: Organogram Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.

2.1 Statement bedrijfsgrootte

De totale CO₂-uitstoot van Aannemingsbedrijf van der Lee BV bedraagt 2.043,93 ton CO₂. Hiervan is 1.952,68 ton CO₂-uitstoot door projecten en 91,25 ton CO₂-uitstoot door kantoren. Aannemingsbedrijf van der Lee BV valt daarmee in de categorie klein bedrijf vanaf dit jaar.

	Diensten ¹²	Werken / leveringen
Klein bedrijf	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.
Middelgroot bedrijf	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.
Groot bedrijf	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan (>) 10.000 ton per jaar.

Tabel 1 | Indeling in klein, middelgroot of groot bedrijf volgens Handboek CO₂-Prestatieladder versie 3.0

2.2 Project met gunningvoordeel

Op dit moment zijn er geen projecten met gunningvoordeel

Als er in de toekomst projecten met gunningvoordeel zijn zullen voor deze projecten de extra eisen die de CO₂-Prestatieladder ten aanzien van deze projecten stelt worden opgepakt. Dit zijn de volgende specifieke en aanvullende eisen:

- De emissiestromen + CO₂-uitstoot en voortgang daarvan moeten apart voor deze projecten inzichtelijk zijn
- De maatregelen die van toepassing zijn op de projecten moeten benoemd zijn (algemene maatregelen op bedrijfsniveau kunnen ook gelden voor de projecten)
- Externe en interne belanghebbenden van het project moeten benoemd zijn
- Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden m.b.t. de projecten met gunningvoordeel moeten vastgelegd zijn
- Er dient specifiek gecommuniceerd te worden over de voortgang in CO₂-reductie in de projecten.
- Er moet jaarlijks een energiebeoordeling en interne controle uitgevoerd worden

Let wel: er hoeft géén specifieke reductiedoelstelling per project opgesteld te worden, zolang uit de documentatie maar blijkt in hoeverre de reductiemaatregelen in deze projecten bijdragen aan de totale reductiedoelstelling van het bedrijf!

3 Emissie-inventaris rapport

3.1 Verantwoordelijke

De verantwoordelijke voor de stuurcyclus CO₂-reductie alsmede alle activiteiten die hieraan gekoppeld zijn, zoals het behalen van de doelstellingen, is Gerrit Ploeg. Hij rapporteert direct aan de directie.

3.2 Basisjaar en rapportage

Dit rapport betreft het jaar 2017; het jaar 2012 dient daarbij als referentiejaar voor de CO₂-reductiedoelstellingen.

3.3 Afbakening

De organisatiegrenzen van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. zijn in het kader van CO₂-bewustzijn bepaald volgens het principe van de operationele invloedssfeer van het te certificeren bedrijf. Binnen het GHG-protocol wordt dit omschreven als 'organizational boundary'. Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. is een zelfstandige B.V., en vormt geen deel van andere ondernemingen. Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. heeft een dochteronderneming Aannemingsbedrijf Gebr. Verlouw B.V. Dit bedrijf is bedrijfseconomisch niet actief. De A/C-analyse toont aan dat er onderling geen facturen gestuurd worden. Hiermee valt Aannemingsbedrijf Gebr. Verlouw B.V. buiten de organisatiegrens van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.

Uit de bepaling van de boundary (laterale methode) vloeit voort dat de CO₂-prestaties van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. en onderliggende BV's worden gecertificeerd. Van deze BV's is 100% van de CO₂-emissies binnen scope 1 en 2 meegenomen in de CO₂-Emissie Inventarisatie.

3.4 Directe en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG-emissies toegelicht.

3.4.1 Berekende GHG-emissies

De directe- en indirecte GHG-emissies van Aannemingsbedrijf van der Lee BV bedroeg in 2017 2.043,93 ton CO₂. Hiervan werd 2.003,53 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1) en 40,39 ton CO₂ door

Scope 1	omvang	eenheid	conversiefactor	ton CO ₂
Diesel, Verwarmen	15.746	liters	3.230	50,86
Diesel, vrachtwagens	186.134	liters	3.230	601,21
Adbieu, vrachtwagens	7.089	liters	260	1,84
Diesel, bedrijfsbussen en rijdende machines	160.725	liters	3.230	519,14
Benzine, bedrijfsbussen en rijdende machines	207	liters	2.740	0,57
Diesel, drijvend materieel	256.893	liters	3.230	829,76
Propaan	84	liters	1.725	0,14
Totaal scope 1				2.003,53

Scope 2	omvang	eenheid	conversiefactor	ton CO₂
Elektraverbruik - grijze stroom	76.795	kWh	526	40,39
Elektraverbruik - groene stroom		kWh	-	-
Totaal scope 2				40,39

Totaal scope 1 en 2

2.043,93

Tabel 2 | CO₂-uitstoot 2017 (in tonnen CO₂)

3.4.2 Verbranding biomassa

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Aannemingsbedrijf van der Lee BV in 2017.

3.4.3 GHG-verwijderingen

Er heeft geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden bij Van der Lee BV in 2017.

3.4.4 Uitzonderingen

Een uitzondering op het GHG-Protocol is het gebruik van Aspen. Gezien de zeer beperkte hoeveelheid is deze dit jaar niet opgenomen in de rapportage. Het verbruik over 2017 staat in onderstaande tabel.

	Aspen Blauw	Aspen Rood
1 ^e half jaar	60 liter	60 liter
2 ^e half jaar	45 liter	75 liter
Totaal 2017	105 liter	135 liter

Om de onnauwkeurigheden verder te verkleinen wordt komende jaren het verbruik van Aspen toegevoegd in de footprint / emissie-inventaris.

3.4.5 Belangrijkste beïnvloeders

Binnen Aannemingsbedrijf van der Lee BV zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO₂ footprint hebben, dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO₂ footprint.

3.4.6 Toekomst

De emissies in de paragrafen hierboven zijn vastgesteld voor het jaar 2017. De verwachting is dat deze emissies in het komende jaar, 2018, niet aan grote verandering onderhevig zullen zijn. Wel zal, gezien de doelstellingen van Aannemingsbedrijf van der Lee BV, de CO₂-uitstoot de komende jaren dalen.

3.4.7 Significante veranderingen

Zoals in hoofdstuk 3 beschreven geldt 2012 als basisjaar. De voortgang van de reductie in CO₂-uitstoot zal beschreven worden in het document CO₂ reductieplan.

3.5 Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een voor Aannemingsbedrijf van der Lee BV op maat gemaakt model.

In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂-uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het basisjaar. Hierbij zijn de emissiefactoren van de website co2emissiefactoren.nl gehanteerd.

In hoofdstuk 4 van het CO₂ management plan van Aannemingsbedrijf van der Lee BV wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

3.6 Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO₂-uitstoot van Aannemingsbedrijf van der Lee BV over het jaar 2017 zijn de emissiefactoren volgens de CO₂-Prestatieladder 3.0 gehanteerd (van de website co2emissiefactoren.nl). Omdat het gaat om specifieke emissiefactoren op nationaal niveau, zijn de gehanteerde emissiefactoren zeer geschikt voor het omrekenen van de broeikasgas activiteiten data naar de daarmee gepaard gaande CO₂-emissies. Alle gebruikte emissiefactoren zijn opgenomen in de berekening van de CO₂ footprint. De emissiefactoren van Aannemingsbedrijf van der Lee BV zullen te allen tijde mee gaan met wijzigingen in de emissiefactoren van de CO₂-Prestatieladder 3.0. Voor de berekening van de CO₂-footprint van 2017 zijn emissiefactoren gebruikt volgens 30-03-2017.

Er zijn geen "Removal factors" binnen de boundary van Van der Lee.

Adbieu heeft nog geen conversiefactor op de site van co2emissiefactoren.nl. Daarom is er een onderzoek gedaan naar deze conversie factor. Op basis van de verbrandingsformule en de berekening van hoeveelheid CO₂ aan de hand van het mol-getal. De berekening is te vinden in [ad blue.xlsx](#).

3.7 Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten altijd geïnterpreteerd worden met een bepaalde onzekerheidsmarge.

Daarnaast moesten als gevolg van enkele praktische beperkingen bepaalde aannames worden gemaakt. Het is de verwachting dat deze nauwelijks invloed hebben op de daadwerkelijke CO₂-emissiecijfers.

- ✓ De verdeelsleutel voor het zakelijk en privé elektriciteitsverbruik is bepaald op een inschatting van het jaarlijks verbruik van de privéwoning en het kantoor.
- ✓ De verdeelsleutel voor het zakelijk en privé dieselverbruik voor verwarming is bepaald op een inschatting van het jaarlijks verbruik van de privéwoning en het kantoor.
- ✓ Privékilometers met auto's van de zaak zijn meegenomen in de totale CO₂-uitstoot van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.

- ✓ De berekening van het verbruik van Elektra is aan de hand van opgenomen meterstanden gedaan. Deze is niet precies op 1 januari en 31 december gedaan. Door middel van een extrapolatie is het hele jaar berekend.
- ✓ Volgens de eisen van de CO₂-Prestatieladder nemen we geen koudemiddelen mee in de berekening van de footprint.
- ✓ In het opstellen van de CO₂ footprint zijn de koudemiddelen niet meegenomen. Bij het opstellen van de CO₂ footprint is het niet verplicht om de middelen die worden uitgedrukt in CO₂-equivalenten mee te nemen. Koudemiddelen worden uitgedrukt in CO₂-equivalenten en hebben we om deze reden uitgesloten van de footprint. Ook is er ingeschat dat de uitstoot van Koudemiddelen gering is in de hele bedrijfsvoering van Van der Lee omdat dit geen primaire activiteit is.

De inschatting is dat deze onzekerheden leiden tot minder dan 5% afwijking op de totale fooprint.

3.8 Verificatie

De emissie-inventaris van Aannemingsbedrijf van der Lee BV is niet geverifieerd.

3.9 Rapportage volgens ISO 14064-1

Dit rapport is opgesteld volgens de eisen uit ISO 14064-1, paragraaf 7. In onderstaande tabel is een kruistabel gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

ISO 14064-1	§ 7.3 GHG report content	Beschrijving	Hoofdstuk rapport
	A	Reporting organization	2
	B	Person responsible	3.1
	C	Reporting period	3.2
4.1	D	Organizational boundaries	3.3
4.2.2	E	Direct GHG emissions	3.4
4.2.2	F	Combustion of biomass	3.4
4.2.2	G	GHG removals	3.4
4.3.1	H	Exclusion of sources or sinks	3.4
4.2.3	I	Indirect GHG emissions	3.4
5.3.1	J	Base year	3.2
5.3.2	K	Changes or recalculatons	3.4
4.3.3	L	Methodologies	3.5
4.3.3	M	Changes to methodologies	3.6
4.3.5	N	Emission or removal factors used	3.6
5.4	O	Uncertainties	3.7
	P	Statement in accordance with ISO 14064-1	3.9
	Q	Verification	3.8

Tabel 3 | Kruistabel ISO 14064-1

4 Energiemanagement actieplan

Dit rapport geeft inzicht in het kwaliteitsmanagementplan (eis 4.A.2) en energiemanagement actieplan (eis 3.B.2) van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.

Kwaliteitsmanagementplan

Het kwaliteitsmanagementplan gaat in op het borgen van de kwaliteit van de Carbon Footprint en Scope 3 emissies. Gebaseerd op hoofdstuk 6 van de NEN-EN-ISO 14064-1. De generieke doelstelling van het kwaliteitsmanagementplan is te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de bedrijfsvoering.

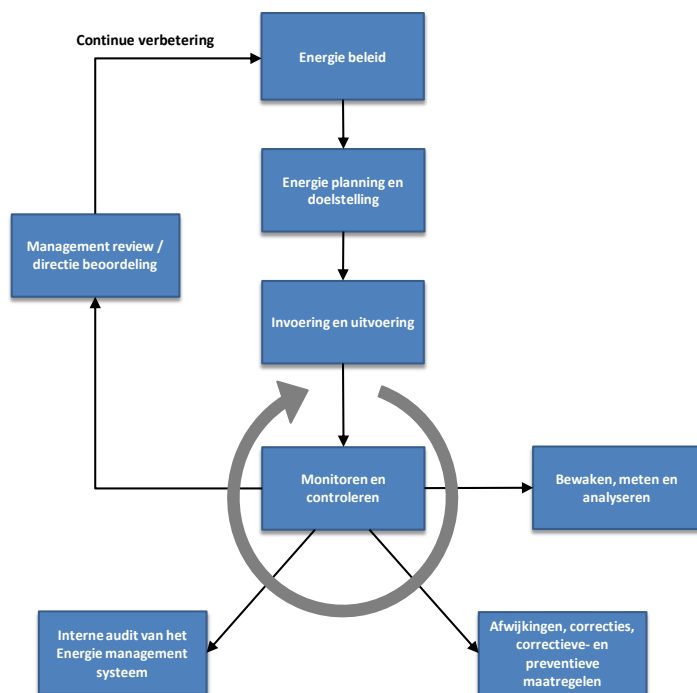
Daarnaast geeft het kwaliteitsmanagementplan inzicht in de procedures, het meten en rapporteren voor de Carbon Footprint. Met de introductie van een kwaliteitsmanagementplan wordt geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. kan plaatsvinden. Hiermee wordt inzicht verschaft in de energieprestaties van de totale bedrijfsvoering en de totale CO₂-emissies als gevolg ervan. Door middel van het kwaliteitsmanagementplan beoogt Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. de kwaliteit van de data te borgen in de organisatie en de prestaties continue te verbeteren.

Energiemanagement actieplan

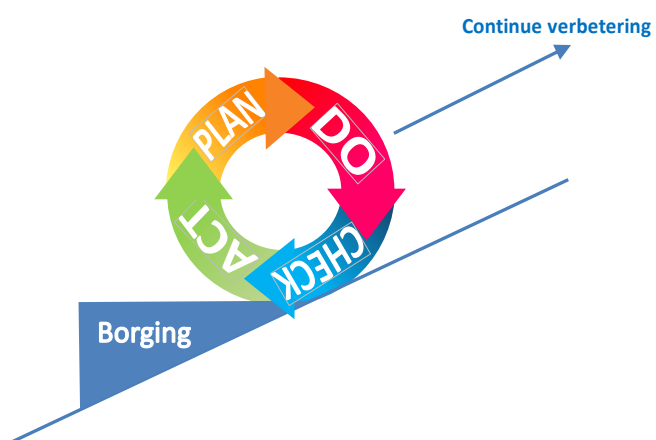
Deze rapportage betreft het Energiemanagement actieplan van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V., gebaseerd op de NEN-EN-ISO 50001 Energiemanagementsystemen. De NEN-EN-ISO 50001 dient als richtlijn voor het opzetten van het Energiemanagement actieplan.

De generieke doelstelling van het energiemanagementsysteem is te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de bedrijfsvoering. Met de introductie van een energiemanagementsysteem wordt geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. kan plaatsvinden. Hiermee wordt inzicht verschaft in de energieprestaties van de totale bedrijfsvoering en de totale CO₂-emissies als gevolg ervan.

Continue evaluatie van de activiteiten en geconstateerde afwijkingen om verbeteringen te realiseren, behoort tot de kern van het kwaliteitsmanagementplan en het energiemanagement actieplan en is dan ook opgesteld volgens de Plan-Do-Check-Act cyclus (PDCA-cyclus) vanuit de NEN-EN-ISO 50001 (zie figuur 1.1 en 1.2).

Figuur 2 : ISO 50001

Figuur 3: Deming cyclus / PDCA-cyclus

4.1 Energiebeleid

4.1.1 Beleidsverklaring

Naast omzet- en winstgroei zijn voor Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. evenzeer personeelsbeleid, veiligheid, welzijn en milieu van essentieel belang. De verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu (VGM) vormen dan ook een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.

Ons beleid op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu houdt in dat wij streven naar een gezonde en veilige werkplek voor iedereen, op elke locatie. Om deze doelstelling te bereiken, identificeren wij VGM-risico's die voortkomen uit onze activiteiten en minimaliseren wij deze voor zover dit redelijkerwijs uitvoerbaar is.

Vanuit onze achtergrond in de GWW-branche industrie domineerde het veiligheidsdenken in de afgelopen decennia ons VGM-beleid. Aandacht voor de 'M' maakt echter steeds meer structureel onderdeel uit van ons handelen. Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. staat in elk geval garant voor beperking van de milieu-impact van haar bedrijfsactiviteiten conform de geldende wetgeving, waar ons eigen VGM-beleid op aansluit.

Ons energiebeleid is gericht op het zo optimaal inzetten van onze machines en andere bedrijfsmiddelen zodat we ons werk kunnen doen met een zo laag mogelijk energieverbruik. Met een lager energieverbruik snijdt het mes aan 2 kanten: een lager energieverbruik is goed voor het milieu vanwege de lagere CO₂-uitstoot. Daarbij zijn er door het optimaal inzetten van de bedrijfsmiddelen lagere operationele kosten.

Naast dit energiebeleid is er ook een doelstelling om het energieverbruik van de processen en werkzaamheden te verlagen doormiddel van het nemen van reductiemaatregelen om deze te verlagen.

Door naleving van dit beleid en aanmoediging daarvan bij andere partijen, streven wij naar optimale bescherming van het milieu en aan het algehele welbevinden van al onze belanghebbenden, in het bijzonder onze medewerkers, klanten, toeleveranciers en de maatschappij. Het terugdringen van onze CO₂-emissies maakt een belangrijk onderdeel uit van onze inspanningen om de negatieve impact van onze bedrijfsactiviteiten op het milieu tot een minimum te beperken.

4.1.2 Rechtspersoon en verantwoordelijkheden

Voor het voldoen aan de het energiemangement actieplan ligt de eindverantwoordelijkheid bij de directie van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. in de persoon van de heer H.W. Van der Lee. Hij is hierbij tevens eindverantwoordelijk voor de in- en externe communicatie over de CO₂-prestaties van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.

De verantwoordelijkheden voor het (blijven) voldoen aan het energiemangement actieplan berust bij Gerrit Ploeg, coördinator CO₂-Prestatieladder van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. en omvat:

- ✓ Het periodiek monitoren van de CO₂-cijfers en hiermee voor de bewaking van het behalen van de doelstellingen.
- ✓ De afstemming met de directie en het management van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. over de uitvoering van de voorgenomen reductiemaatregelen.
- ✓ De voorbereiding en documentatie m.b.t. de in- en externe communicatie over de CO₂-prestaties.
- ✓ Bepalen van de voortgang in de doelstelling van ketenactiviteiten en het opstellen van de scope 3 berekeningen

Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.
Vlierdseweg 2
5314 KD Bruchem

E-mail: info@vanderleebruchem.nl
www.vanderleebruchem.nl

4.2 Doelstellingen

De generieke doelstelling van het energiemangementstelsel is te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de bedrijfsvoering.

Hierbij wordt opgemerkt dat vanwege een fluctuerende hoeveelheid werk het absolute energieverbruik hoger kan zijn, terwijl het relatieve verbruik tegelijkertijd wel lager is.

De specifieke doelstelling is om in eind 2020 een energieverbruik te hebben dat 19,5% lager is ten opzichte van 2012. Hierbij wordt uitgegaan van dat eenzelfde hoeveelheid werk per jaar (omzet, draai-uren, activiteitensoort) is uitgevoerd als in 2012. Daarom wordt de reductiedoelstelling gerelateerd aan de omzet.

4.3 Uitvoering

4.3.1 Energieaspecten

De eerste stap is het inzichtelijk maken van het energieverbruik van de organisatie en de keten waarin de organisatie actief is. Op basis van dit inzicht kan er gekeken worden op welke aspecten er winst valt te behalen in de reductie van CO₂-uitstoot. In hoofdstuk 2 en 3 van dit document is de CO₂-emissie inventarisatie uitgewerkt.

4.3.2 Referentiejaar

De eerste inventarisatie van het totale energieverbruik en de CO₂-emissie is opgesteld in 2012. Deze inventarisatie wordt gebruikt als referentiejaar.

De CO₂-emissie-inventarisatie is uitgevoerd conform het gestelde in onderhavig document. De betrouwbaarheid wordt gecontroleerd door een interne audit. Vanuit de geregistreeerde kansen wordt gekeken welke onderdelen in aanmerking komen voor het formuleren van doelstellingen. De directie stelt uiteindelijk de doelstellingen vast.

4.3.3 Doelstelling

De reductiedoelstellingen worden geformuleerd voor een tweejaarlijkse periode. De vastgestelde doelstellingen zijn opgenomen in het CO₂-reductieplan. In hetzelfde document zijn ook de maatregelen genoemd die genomen worden om de doelstellingen te halen en welke afdelingen verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de maatregelen. Dit overzicht van te nemen maatregelen en verantwoordelijke afdelingen staat in het CO₂-reductieplan.

4.3.4 Organisatie van de carbon footprint en de kwantitatieve scope 3 analyse

In 2013 is Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. begonnen om de CO₂-emissies structureel aan te pakken. Dit heeft geleid tot het invoeren van een CO₂-reductiesysteem in het kader van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor zijn verantwoordelijkheden (administratie, afdeling werkvoorbereiding: coördinator CO₂-Prestatieladder, afdeling uitvoering: uitvoerders, afdeling onderhoud) benoemd binnen Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. onder eindverantwoording van de directie.

De coördinator CO₂-Prestatieladder is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het jaarplan, de monitoring van de emissiegegevens en de rapportage hierover aan de directie. De coördinator CO₂-Prestatieladder is verantwoordelijk voor de communicatie over het CO₂-reductiesysteem, onze doelstellingen en de voortgang die Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. realiseert. De coördinator CO₂-Prestatieladder is ook verantwoordelijk voor het verbeteren van de datakwaliteit. Hiervoor zijn mogelijkheden in 4.4.5 opgenoemd.

De werkvoorbereiding is verantwoordelijk voor de mogelijkheden van CO₂-reductie met betrekking tot woon / werk verkeer van de medewerkers, inzet van privé voertuigen voor dienstreizen en andere manieren van werken (bijvoorbeeld overnachten in de buurt van de projectlocatie).

De afdeling onderhoud is verantwoordelijk voor het onderhoud van het materieel en het wagenpark binnen Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.

De afdeling uitvoering met de uitvoerders is verantwoordelijk voor de optimale inzet van machines voor een specifiek project. Verder zijn de uitvoerders verantwoordelijk voor het toezicht op de projectlocatie wat betreft het in de praktijk brengen van de maatregelen door de medewerkers.

4.3.5 *Energieverbruik Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. (scope 1 en 2)*

Elke 3 maanden brengt Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. haar energieverbruik in beeld. De uitvoering van deze inventarisatie vindt plaats conform ISO14064-1, het GHG-protocol voor scope 1 en 2 en de eventuele vereisten vanuit de CO₂-Prestatieladder. Tevens wordt gecontroleerd of de organisatorische grens nog actueel is.

Binnen Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. is de coördinator CO₂-Prestatieladder verantwoordelijk voor het uitvoeren van de inventarisatie. Voor de inventarisatie wordt gebruik gemaakt van een datasheet. In het datasheet zijn de conversiefactoren opgenomen zoals die zijn aangeleverd door SKAO en te vinden op www.co2emissiefactoren.nl.

Nadat de inventarisatie voor de betreffende periode is uitgevoerd, voert de coördinator CO₂-Prestatieladder een kwaliteitscontrole uit op de data. Hij / zij kijkt of de organisatiegrenzen juist zijn, de gegevens onder de juiste scope zijn verwerkt en of de juiste conversiefactoren die door SKAO zijn voorgeschreven zijn gebruikt.

4.3.6 *Energieprestatie-indicatoren*

Voor het zware materieel is per soort het gemiddelde brandstofverbruik per uur bepaald. Voor de bedrijfswagens het gemiddelde brandstofverbruik per kilometer bepaald. In het CO₂-reductieplan staat in detail beschreven hoe deze prestatie-indicatoren zijn bepaald, hoe ze doorlopend gemeten worden en hoe deze prestatie-indicatoren worden ingezet.

4.3.7 *Energie reductiekansen*

Iedereen binnen Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. kan ideeën voor energie / CO₂-reductie aandragen via e-mail. Daarnaast wordt één keer per jaar een overleg met een deel van de vaste medewerkers gehouden om de mogelijkheden te inventariseren. Deze energie/CO₂-reductie kansen worden geregistreerd in een kansenregister die wordt beheerd door de coördinator CO₂-Prestatieladder.

4.3.8 *Reductie maatregelen*

De doelstellingen worden behaald door de onderstaande maatregelen uit te voeren:

- ✓ Organisatorisch: aanstellen coördinator CO₂-Prestatieladder
- ✓ Administratie op hoger peil brengen, registeren van brandstofverbruik per machine
- ✓ Cursus “Het Nieuwe Draaien” voor machinisten
- ✓ Cursus Defensive Driving voor vrachtwagens
- ✓ Brandstof Reductie Challenge
- ✓ Onderzoek naar elektrisch varen
- ✓ Beleid voor vervanging van materieel aanpassen
- ✓ Interne Cursus Zuinig Rijden
- ✓ Meterstanden 1x per kwartaal opnemen
- ✓ Overstappen naar groene stroom
- ✓ Onderzoek naar verlichting bedrijfshallen
- ✓ Onderzoek naar mogelijkheden voor zonne-energie en windenergie
- ✓ Medewerkers informeren en aanspreken waar nodig

4.3.9 *Monitoren en beoordelen*

Twee keer per jaar wordt de voortgang ten opzichte van de reductiedoelstellingen en het jaarplan bepaald. De coördinator CO₂-Prestatieladder rapporteert de resultaten aan de directie en coördinator VGM.

Deze rapportage omvat minimaal:

- ✓ Een overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope
- ✓ Een vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar
- ✓ Een analyse van opvallende toenames / afnamen van het verbruik en/of CO₂-emissie
- ✓ De voortgang van en de prognose voor het behalen van de gestelde reductiedoelstellingen
- ✓ en eventuele aanbevelingen voor preventie of corrigerende maatregelen
- ✓ De status van eerdere preventie of corrigerende maatregelen
- ✓ Algemene ontwikkelingen.

Op basis van deze rapportage beslist de directie of bijsturing van de doelstellingen en / of aanpassing van het jaarplan noodzakelijk is.

De verbruiksgegevens van de zware machines worden wekelijks verzameld. Opvallende zaken worden direct besproken met de directie en de uitvoerders.

4.4 *Borging van het kwaliteitsmanagement-plan en het energiemangement actieplan*

Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. beschikt over een veiligheidsmanagementsysteem op basis van VCA**. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de coördinator VGM. Het kwaliteitsmanagementplan en het energiemangement actieplan staan naast het veiligheidsmanagementsysteem. Beide onderdelen worden hierdoor meegenomen in het systeem van interne en externe audits en de jaarlijkse directiebeoordeling.

4.4.1 *Interne audits*

Eén keer per jaar wordt een interne audit uitgevoerd, conform de eisen die zijn omschreven in PRO-02. De interne audit is gericht om te toetsen of het energiebeleid van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. effectief en doelmatig is geïmplementeerd. Daarnaast heeft het als doel de kwaliteit van de carbon-footprint te verhogen en een betrouwbaar beeld te krijgen van de voortgang op de reductiedoelstellingen van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. De interne audit richt zich op de manier waarop de gegevens zijn verzameld en verwerkt. De interne auditor stelt een audit rapport op met daarin de bevindingen van de interne audit. De auditor besteedt verhoogde aandacht aan de volgende items:

- ✓ Of de CO₂-emissie inventarisatie kan worden geverifieerd met tenminste een beperkte mate van zekerheid

- ✓ Of de CO₂-emissie inventarisatie voldoet aan de eisen van de vigerende ISO 14064-1
- ✓ Of de juiste gegevens gebruikt zijn bij het opstellen van de carbon footprint
- ✓ (steekproefsgewijs worden facturen en gebruikte gegevens met elkaar vergeleken)
- ✓ Aan welk niveau van de CO₂-Prestatieladder wordt voldaan
- ✓ SF- formulieren

De aanbevelingen uit de jaarlijkse interne audit worden meegenomen in het jaarplan ter verbetering van het systeem.

4.4.2 Externe audits

De CO₂-emissie inventarisatie van het referentiejaar is intern geverifieerd met een audit. Daarnaast zal door een andere externe auditor jaarlijks onderzocht worden of Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. voldoet aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder voor het niveau waarvoor Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. is gecertificeerd.

4.4.3 Management review

Jaarlijks wordt door de directie het kwaliteitsmanagementsysteem beoordeeld op geschiktheid, passendheid en doeltreffendheid. Hier komt vervolgens ook een rapportage van dat dienstdoet als kwaliteitsregistratie. De output van het management review is een jaarplan met daarin vermelde doelstellingen en / of verbeteringen voor het nieuwe jaar.

4.4.4 Feedback

Aan de hand van de input uit de vorige fases en het evaluatierapport van het management review kunnen doelstellingen, indien nodig, worden bijgesteld en kunnen er vervolgacties worden uitgezet om de verbeteringen te realiseren. Dit is nodig om de continue verbetering van het geïmplementeerde kwaliteitsmanagementsysteem te bevorderen. De terugkoppeling van uitkomsten wordt zowel schriftelijke als mondeling naar betrokkenen verzorgd. Zij dragen zorg voor het nemen van corrigerende / preventieve maatregelen binnen hun eigen organisatieonderdeel.

4.4.5 Kwaliteitsmanagement

Twee keer per jaar wordt de voortgang bepaald ten opzichte van de reductiedoelstelling. Deze wordt aan de hand van het energie gebruik en de CO₂-uitstoot bekeken. In hoofdstuk 3 van dit document wordt beschreven wat de onzekerheden zijn in deze cijfers. Voor de waarborging van de kwaliteit van deze cijfers willen we in komende jaren ervoor zorgen dat minimaal aan dezelfde eisen wordt voldaan. Waar mogelijk zal worden gekeken naar verbeteringen. Hieronder zijn de verschillende bronnen voor Scope 1, 2 en 3 en de mogelijke verbeteringen die in de komende jaren kunnen worden doorgevoerd.

Scope 1

Energiestroom	Kwantificatie methode	Verbeterpotentieel in kwantificatie en inzicht
Diesel, Verwarmen	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Een slimme-meter koppelen aan het verbruik van Diesel voor de verwarming.</i>
Diesel, vrachtwagens	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Bijhouden van het individuele verbruik van vrachtwagens. Kijken wat de verbeteringen zijn in het verbruikers Excel.</i>
Adbieu, vrachtwagens	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Bijhouden van het individuele verbruik van vrachtwagens</i>
Diesel, bedrijfsbussen en rijdende machines	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Bijhouden van het individuele verbruik van materieel. Kijken wat de verbeteringen zijn in het verbruikers Excel</i>
Benzine, bedrijfsbussen en rijdende machines	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Bijhouden van het individuele verbruik van materieel. Kijken wat de verbeteringen zijn in het verbruikers Excel</i>
Diesel, drijvend materieel	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Bijhouden van het individuele verbruik van materieel. Kijken wat de verbeteringen zijn in het verbruikers Excel</i>
Propaan	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Er is geen verbeterpotentieel op deze energiestroom.</i>

Scope 2

Energiestroom	Kwantificatie methode	Verbeterpotentieel in kwantificatie en inzicht
Elektraverbruik	<i>Meterstanden</i>	<i>De meterstanden worden niet opgenomen op 1 januari en 31 december. Zo wordt er geëxtrapoleerd. Het verbeterpotentieel is minder dan 5%, dit omdat er wel een periode van een jaar tussen zit. Mogelijk kan er in de toekomst gekeken worden naar een slimme-meter voor elektraverbruik van het kantoor.</i>

Scope 3

Energiestroom	Kwantificatie methode	Verbeterpotentieel in kwantificatie en inzicht
Inkoop: diensten	<i>Inkoop omzet</i>	<i>Bijhouden van uren van diensten</i>
Inkoop: Hout en IJzer	<i>Inkoop omzet van Hout en IJzer</i>	<i>Bijhouden van tonnen ingekocht IJzer en Hout.</i>
Kapitaalgoederen	<i>Inkoop omzet</i>	<i>Bijhouden van ingekochte kapitaal goederen.</i>
Inhuur	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Bijhouden van het aantal liter die gebruikt wordt door ingehuurd materieel.</i>
Productie afval	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Hier is geen verbetering mogelijk: er wordt tonnage bijgehouden.</i>
Woon-werk verkeer	<i>Facturen van leveranciers</i>	<i>Bijhouden van individuele kilometers gereden buiten scope 1 en 2.</i>

Veel van deze verbeteringen is een administratieve belasting op de binnendienst. Zoals het nu is opgezet is de uitstoot van scope 1 en 2 voor 95% accuraat en een verbetering van de inzichten zal een grote administratieve belasting zijn en geen grote verbetering in de inzichten. Waar mogelijk zullen we het registratiesysteem van de individuele verbruiken gaan verbeteren. Maar dit zal een lange termijnplanning hebben. De inzichten voor scope 3 zijn in 2018 opgezet en de inschatting is dat deze voor 80% correct zijn. Voor 2018 zullen we een systeem opzetten om de inzichten in scope 3 te verbeteren.

5 Stuurcyclus CO₂-Prestatieladder

Eis 2.C.2 maakt integraal onderdeel uit van dit rapport.

5.1 Stuurcyclus

Gedurende het jaar wordt de CO₂-emissie inventarisatie bijgehouden door de coördinator CO₂-Prestatieladder.

Deze emissie-inventarisatie dient als input voor de jaarlijks op te stellen carbon footprint. De carbon footprint biedt vervolgens de basis voor het initiëren van reductiemaatregel ten behoeve van de CO₂-reductie. Ook bijsturing van reeds gestarte projecten voor CO₂-reductie vindt op basis van de carbon footprint plaats. Dit vindt zoveel mogelijk plaats in januari / februari van het nieuwe jaar.

Het CO₂-team (coördinator CO₂-Prestatieladder, coördinator VGM, afdeling werkvoorbereiding en de uitvoerders) doet voorstellen voor initiatieven ten behoeve van de CO₂-reductie. Zij winnen advies in bij interne medewerkers die ook actief zijn op het gebied van CO₂. Vervolgens worden deze voorstellen in managementteam besproken en door de directie vastgelegd. Daarnaast krijgt de carbon footprint 2 keer jaar een update. Daarmee wordt ook jaarlijks reductiemaatregeldoelstellingen of er nog wijzigingen zijn in de energiestromen c.q. energieaspecten.

De initiatieven dienen SMART-geformuleerd te zijn en worden vastgelegd in het jaarplan van dat desbetreffende jaar. De actieverantwoordelijken gaan gedurende het jaar aan de slag met desbetreffende initiatieven en rapporteren elk kwartaal aan de coördinator over de voortgang.

Uiteindelijk moet een en ander leiden tot minder energieverbruik en daarmee CO₂-reductie. Resultaten, maatregelen en uitstoot worden door de coördinator CO₂-Prestatieladder zowel intern- als extern gecommuniceerd. Eén en ander conform het daarvoor opstelde communicatieplan, deze is in de volgende hoofdstukken uitgewerkt (eis 3.C.2).

6 Communicatieplan

Dit document heeft betrekking op invalshoek C (Communicatie) en vormt het Communicatieplan zoals dit wordt gevraagd in het Handboek CO₂-Prestatieladder 3.0.

Het document beschrijft de wijze waarop het beleid, doelstellingen en gerealiseerde verbeteringen ten aanzien van de CO₂-prestaties van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. worden gecommuniceerd, zowel intern (binnen de eigen organisatie) als extern.

6.1 Belanghebbenden

Dit hoofdstuk brengt de belanghebbenden ten behoeve van de interne en externe communicatie op het gebied van de CO₂-prestatie in beeld. Per belanghebbende wordt de betrokkenheid bij de CO₂-prestatie van Aannemingsbedrijf Van der Lee vanuit communicatieoogpunt benoemd. De boodschap per doelgroep komt in hoofdstuk 3 aan bod.

Interne doelgroepen

Interne doelgroep	Betrokkenheid
<i>Alle medewerkers van Aannemingsbedrijf Van der Lee</i>	<i>Alle medewerkers van Aannemingsbedrijf Van der Lee hebben een individuele verantwoordelijkheid en bijdrage aan het bereiken van de doelstellingen op het gebied van CO₂-reductie.</i>
<i>Directie Aannemingsbedrijf Van der Lee</i>	<i>De directie van Aannemingsbedrijf Van der Lee is verantwoordelijk voor het beleid, besluitvorming en managementbeoordelingen ten aanzien van de CO₂-prestatie van Aannemingsbedrijf Van der Lee.</i>
<i>Lijnmanagement: Werkvoorbereiding, coördinator CO₂-Prestatieladder</i>	<i>Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor het uitdragen van de boodschap op het gebied van de CO₂-prestaties van Aannemingsbedrijf Van der Lee.</i>
<i>Lijn- en projectmanagement: VGM-coördinator, werkvoorbereiding, coördinator CO₂-Prestatieladder, uitvoerders</i>	<i>Het lijn- en projectmanagement zijn gezamenlijk de bewakers en aanjagers voor het verbeteren van de CO₂-prestatie binnen de algemene bedrijfsvoering en de projecten van Aannemingsbedrijf Van der Lee.</i>

Tabel 4 | Interne doelgroepen communicatie CO₂-prestatie Aannemingsbedrijf Van der Lee

Externe doelgroepen

Externe doelgroep	Betrokkenheid
<i>Opdrachtgevers</i>	<i>Opdrachtgevers verlangen van Aannemingsbedrijf Van der Lee dat deze zich actief inzet op het gebied van CO₂-reductie en hierover helder communiceert.</i>
<i>Bevoegde instanties</i>	<i>Bevoegde instanties zullen met name op het vlak van toezicht en handhaving baat hebben bij inzicht in de bedrijfsvoering, al dan niet met betrekking tot CO₂-cijfers.</i>

<i>Brancheverenigingen</i>	<i>Aannemingsbedrijf Van der Lee is niet vertegenwoordigd in diverse brancheverenigingen.</i>
<i>Ketenpartners</i>	<i>Aannemingsbedrijf Van der Lee heeft het beleid projecten volledig in eigen beheer uit te voeren en een beperkt aantal vaste zzp'ers in te zetten.</i>
<i>Overige belanghebbenden</i>	<i>Overige belanghebbenden, zoals toekomstige partners, belangenverenigingen en media en pers, zijn vanuit verschillende invalshoeken betrokken bij het onderwerp.</i>

Tabel 5 | Externe doelgroepen communicatie CO₂-prestatie Aannemingsbedrijf Van der Lee

6.2 Communicatiedoelstellingen per doelgroep

Alle medewerkers (incl. lijn- en projectmanagement)

Ongeacht hun functie en niveau binnen de organisatie, moeten de medewerkers van Aannemingsbedrijf Van der Lee zich bewust zijn van het beleid en doelstellingen op het gebied van CO₂-reductie.

Ieders individuele verantwoordelijkheid en bijdrage aan het bereiken van de doelstellingen staan centraal.

Medewerkers zullen worden aangesproken op hun individuele mogelijkheden om bij te dragen aan een verbetering van de CO₂-prestatie, die wordt bepaald door de aard van hun werkzaamheden:

- ✓ Voor kantoorpersoneel heeft deze betrekking op bewust omgaan met elektriciteits- en papierverbruik;
- ✓ Voor autobezitters c.q.-gebruikers (zakelijk gebruik) heeft deze betrekking op zuiniger en minder rijden;
- ✓ Voor veldwerkpersoneel heeft deze betrekking op het optimaal gebruiken van het materieel, zuiniger omgaan met brandstoffen en optimaal inplannen van projecten. Dit heeft betrekking op het gebruik van vrachtwagens, uitvoerdersbussen, graafmachines en ander materieel.

Specifieke communicatiedoelstellingen voor 2018 voor deze doelgroep zijn:

- ✓ Bekendheid met het beleid en doelstellingen, met name op het gebied van CO₂-reductie (kennis);
- ✓ Bewustzijn dat het eigen handelen van invloed is op het bereiken van de doelstellingen (houding);
- ✓ Betrokkenheid door actief deel te nemen aan het identificeren van mogelijke verbeteringen en aanbrengen van verdere reductie van de CO₂-emissies van Aannemingsbedrijf Van der Lee (gedrag).

Directie

De communicatiedoelstellingen voor 2018 voor deze doelgroep zijn:

- ✓ Over voldoende interne informatie beschikken om besluiten over verbetering van de CO₂-prestatie op een verantwoorde wijze te kunnen nemen en bekendheid met ontwikkelingen buiten het eigen bedrijf op het gebied van CO₂-reductie (kennis);
- ✓ Bewustzijn dat CO₂-prestatie voortdurend aandacht verdient en dit met enige regelmaat opnemen op de agenda voor directievergaderingen (houding);
- ✓ Tonen van betrokkenheid door het uitdragen van het belang van verbetering van onze CO₂-prestatie voor onze concurrentiepositie (gedrag).

6.3 *Communicatiedoelstellingen externe doelgroepen*

Voor verschillende externe doelgroepen kan de communicatiedoelstelling voor 2018 gelijk zijn.

Dit leidt tevens tot het blijven voldoen aan aangescherpt aanbestedingsbeleid en regelgeving vanuit de landelijke en regionale overheden met betrekking Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen waarvan het milieuaspect in het algemeen en CO₂-reductie in het bijzonder een onderdeel is.

Opdrachtgevers

Aannemingsbedrijf Van der Lee wil aan opdrachtgevers duidelijk maken dat zij haar verantwoordelijkheid neemt met betrekking tot de gevolgen van haar bedrijfsactiviteiten voor het milieu door:

- ✓ structurele verankering van de inspanningen voor het milieu in de bedrijfsprocessen aan de hand van de CO₂-Prestatieladder;
- ✓ in de bedrijfsvoering efficiënt om te gaan met grondstoffen, brandstoffen en elektriciteit;
- ✓ als concrete uitwerking van de inzet voor het milieu het certificaat voor niveau 5 van de CO₂-Prestatieladder te behalen, met de ambitie om door te groeien naar een hoger niveau.

Specifieke communicatiedoelstellingen voor 2018 voor deze doelgroep zijn:

- ✓ Bekendheid geven aan onze structurele aanpak van de milieuzorg binnen het bedrijf, met een concrete invulling door de certificering van niveau 5 van de CO₂-Prestatieladder;
- ✓ Inzicht geven in doelstellingen en de voortgang.

Bevoegde instanties

Aan bevoegde instanties zoals gemeenten, omgevingsdiensten, waterschappen etc. wil Aannemingsbedrijf Van der Lee in eerste instantie uitdragen dat het voldoet aan wet- en regelgeving op het gebied van het milieu, wat wordt geborgd door middel van de CO₂-Prestatieladder voor wat betreft de aspecten energieverbruik en CO₂-uitstoot.

Specifieke communicatiedoelstellingen voor 2018 voor deze doelgroep zijn:

- ✓ Bekendheid geven aan de structurele aanpak van de milieuzorg binnen Aannemingsbedrijf Van der Lee;
- ✓ Vergemakkelijken van het geven van inzicht bij de uitvoering van toezichts- en handhavingstaken.

Brancheverenigingen

Als toonaangevende partij binnen de baggerwereld wil Aannemingsbedrijf Van der Lee gaan deelnemen aan een branchevereniging en de structurele aanpak van milieuzorg binnen het bedrijf, o.a. resulterend in certificering voor de CO₂-Prestatieladder, in 2018 delen met 'vakbroeders'. Aannemingsbedrijf Van der Lee wil hiermee uitdragen dat zij niet alleen de verantwoordelijkheid wil nemen voor haar eigen bedrijfsvoering, maar ook verbetering van CO₂-prestaties binnen de branche wil stimuleren.

Ketenpartners

Voor zover Aannemingsbedrijf Van der Lee te maken heeft met ketenpartners, zijn de communicatiedoelstellingen voor 2018:

- ✓ Bekendheid geven aan de structurele aanpak van milieuzorg binnen het bedrijf, o.a. resulterend in certificering voor de CO₂-Prestatieladder;
- ✓ Overleg over dan wel voorwaarden stellen aan de wijze waarop verbetering in de CO₂-prestatie binnen de keten bereikt kan worden (bij levering van producten en diensten aan Aannemingsbedrijf Van der Lee).

Overige belanghebbenden

Communicatie met de overige belanghebbenden, zoals toekomstige kennispartners, belangenverenigingen en media en pers, kan verschillende doelen dienen.

Communicatiedoelstellingen voor 2018 voor deze gemengde doelgroep kunnen zijn:

- ✓ Gunstige profilering op basis van de structurele aanpak van milieuzorg binnen het bedrijf, o.a. resulterend in certificering voor de CO₂-Prestatieladder;
- ✓ Scheppen van mogelijkheden voor overleg over verbetering van de CO₂-prestatie in de toekomst.

6.4 Communicatiemiddelen

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke communicatiemiddelen beschikbaar zijn voor de interne en externe communicatie, zowel ten aanzien van de eigen bedrijfsvoering als voor de projecten waarop CO₂-gerelateerd gunningvoordeel is verkregen.

Daaraan voorafgaand wordt beschreven op welke wijze de in- en externe communicatie over milieuprestaties van Aannemingsbedrijf Van der Lee op dit moment al zijn vormgegeven, waarbij wordt aangegeven in hoeverre hiervan gebruik gemaakt kan worden voor specifieke communicatie op het gebied van CO₂-reductie.

6.4.1 Huidige inzet van communicatiemiddelen

Interne communicatie

Een goede interne communicatie maakt het voor medewerkers mogelijk om ideeën voor verbetering aan te leveren.

Het onlangs gestarte implementatietraject voor de CO₂-Prestatieladder en de beoogde certificatie vormen de basis voor het transparant maken van het milieubeleid van de organisatie in het algemeen en reductie van CO₂-emissies in het bijzonder. Dit wordt op dit moment als volgt in de praktijk gebracht:

Introductie van de CO₂-Prestatieladder

Uitleg tijdens de toolbox meetings aan alle medewerkers van Aannemingsbedrijf Van der Lee over het hoe en waarom van de CO₂-Prestatieladder en de taken en verantwoordelijkheden per functie.

Toelichting op en uitleg van de CO₂-Prestatieladder

Tijdens toolbox meetings wordt aan alle medewerkers uitgelegd wat de CO₂-Prestatieladder inhoudt, en wat dit voor invloed heeft op het bedrijf en de medewerkers.

Reguliere communicatie binnen Aannemingsbedrijf Van der Lee

Deze vindt plaats door middel van:

- ✓ Toolbox meetings;
- ✓ Nieuwsbrieven;
- ✓ Personeelsbijeenkomsten;
- ✓ Interne en externe overlegvormen waarin VGM (en Kwaliteit) vaste onderdelen zijn;
- ✓ Functioneringsgesprekken.

Introductie voor nieuwe medewerkers

Deze vindt plaats door middel van:

- ✓ hand out voor nieuwe medewerkers;
- ✓ Introductie van het VCA-management systeem en CO₂-Prestatieladder voor nieuwe medewerkers. De nieuwe medewerkers krijgen een Hand out waarin de CO₂-Prestatieladder is opgenomen.

Initiatieven op het gebied van CO₂ prestaties

Deze worden sinds kort gecommuniceerd via de volgende kanalen:

- ✓ De website van Aannemingsbedrijf Van der Lee;
- ✓ Toolbox meetings als onderdeel van VCA** Veiligheidsmanagementsysteem;
- ✓ Kick-off meetings van projecten.

Externe communicatie

Aannemingsbedrijf Van der Lee is terughoudend in het publiceren van informatie anders dan via het jaarverslag en de website www.vanderleebruchem.nl. Het beleid op het gebied van Veiligheid, Gezondheid en Milieu (en dus ook de CO₂-prestaties) is voor alle

belanghebbenden te raadplegen via deze website. In het kader van opdrachtvererving wordt overigens wel informatie verstrekt over milieuprestaties aan (potentiële) opdrachtgevers.

Externe communicatie over het onderwerp Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, waarvan Veiligheid, Gezondheid en Milieu (en dus ook de CO₂-prestaties) een belangrijk onderdeel vormen, vormt een jaarlijks steeds groter wordend aandeel in het jaarverslag van Aannemingsbedrijf Van der Lee.

De externe communicatie over de CO₂-Prestatieladder verloopt sinds kort eveneens via de website www.vanderleebruchem.nl. Hierop zijn onder andere de CO₂-boekhouding en ons Energiemanagement Programma met de CO₂-reductiedoelstellingen en de behaalde resultaten te vinden.

6.4.2 Inzet van (aanvullende) communicatiemiddelen CO₂-prestatie

In aanvulling op de hiervoor beschreven communicatiemiddelen worden in deze paragraaf de (al dan niet aanvullende) middelen benoemd die specifiek voor de communicatie over onze CO₂-prestatie zullen worden ingezet. Tevens is aangegeven met welke frequentie communicatie plaatsvindt.

Interne communicatie

Communicatiemiddel	Gebruikers	Frequentie
Nieuwsbrief	Alle medewerkers (incl. tijdelijk ingezette medewerkers) van Aannemingsbedrijf Van der Lee	1 keer per halfjaar
Toolboxmeetings	Buitendienstmedewerkers, op locatie per project	Per project, volgens VG-plan, 1 keer per kwartaal
Directiebeoordeling ISO 9001:2008 Managementsysteem en CO ₂ -Prestatieladder	Alle medewerkers (incl. tijdelijk ingezette medewerkers) van Aannemingsbedrijf Van der Lee	1 keer per jaar

Tabel 6 | Inzet (aanvullende) middelen interne communicatie

Externe communicatie

Communicatiemiddel	Gebruikers	Frequentie
www.vanderleebruchem.nl	Alle internetbezoekers	Continu, ad hoc bij nieuws
Nieuwsbrief Aannemingsbedrijf Van der Lee	Alle zakenrelaties van Aannemingsbedrijf Van der Lee	1 keer per halfjaar
Aanbestedingen	Alle zakenrelaties van Aannemingsbedrijf Van der Lee	Ad hoc

Tabel 7 | Inzet (aanvullende) middelen externe communicatie

6.5 Organisatie

De besluitvorming met betrekking tot beleid en doelstellingen berust bij de Directeur van Aannemingsbedrijf Van der Lee.

De verantwoording voor het (blijven) voldoen aan de eisen van het CO₂-Prestatieladder, het identificeren van mogelijke verbeteringen in de bedrijfsprocessen en het communiceren over

het beleid, doelstellingen en behaalde resultaten met betrekking tot de CO₂-prestatie berust bij de coördinator CO₂-Prestatieladder van Aannemingsbedrijf Van der Lee. In de praktijk wordt het voornoemde veelal gerealiseerd als onderdeel van de procedures en instructies die zijn vastgelegd in het kader van het ISO 9001:2008 kwaliteitsmanagementsysteem en VCA** veiligheidsmanagementsysteem. Hiertoe behoort o.a. het afhandelen van (milieu)-incidenten.

De voortgang is onderdeel van het Directieoverleg met het VGM-management. De CO₂-Prestatieladder behoort tot het VGM-management van Aannemingsbedrijf Van der Lee, waarvoor jaarlijks een budget wordt vrijgemaakt. Wanneer andere communicatiemiddelen ingezet moeten worden dan in hoofdstuk 4 zijn beschreven, worden de kosten daarvoor ter besluitvorming aan de directie voorgelegd. Het benodigde budget wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld.

Colofon

<i>auteur(s)</i>	<i>Gerrit Ploeg</i>
<i>kenmerk</i>	<i>CO₂ Management Plan</i>
<i>datum</i>	<i>07-02-2018</i>
<i>versie</i>	<i>4.0</i>
<i>Verantwoordelijk manager</i>	<i>Heidi van Mourik-van der Lee</i>

Handtekening autoriserend verantwoordelijk manager:

.....

Colofon

<i>auteur(s)</i>	<i>Gerrit Ploeg</i>
<i>kenmerk</i>	<i>CO₂ Management Plan</i>
<i>datum</i>	<i>07-02-2018</i>
<i>versie</i>	<i>4.0</i>
<i>Verantwoordelijk manager</i>	<i>Heidi van Mourik-van der Lee</i>

Handtekening autoriserend verantwoordelijk manager: